

за трудово мобилизиране на безделниците и празноскитащите³⁸ под ударите му попадат и циганите. „Особено лошо впечатление прави обстоятелството, че често се забелязват здрави и работоспособни мъже и жени да подлагат ръка за милостиня, когато те имат пълна възможност да вложат своите сили в производството и с честен и достоен труд да изкарват прехраната си. Ето защо, абсолютно е необходимо към такива лица да бъде прилаган Законът за трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи. Да бъдат приучени към полезен труд и да се премахне у тях привычката към просия” е записано в Окръжно №2410 от 25 юли 1947 г. С Наредба закон за общественото подпомагане „Просията по цялата територия на страната под каквато и да е било форма се забранява. Заловените лица в просия се въдворяват на местожителство” (ЦДА, ф.1Б, оп.27, а.е.20, л.1).

Тези действия не ликвидират просията като начин на живот. Десетилетия по-късно „... на вратата се позвъни. Жена ми отиде да види кой е. Дочух женски глас, който я молеше да даде някакви стари дрешки... От пръв поглед си личеше, че жената е циганка. Имаше тъжни и кротки очи, личеше, че на младини е била красавица. Държеше в ръцете си дете... „То това дете, не е мое, а е на дъщерята. Тази, с която едно

време когато ни изселиха, бях бременна. Туй дете е нейно, то е мойта унучка. Ходя с него, щото покрай него и на мен ми дават някои неща: храна, дрехи и някои други работи” (Колев 2003: 111).

Уменията на циганката/ромката да лекува, да врачува, да гадае, да прави и разваля магии впечатляват останалия свят. Околните, особено споделящите подобни суеверия и вярвания, виждат в нея най-добрата извършителка на подобни действия. Съвместното съжителство с българите

през столетията води до заимстване от циганите на редица елементи от магическите представи, вярванията, обредните и лечебните им практики. Някои от тях те съхраняват и десетилетия след като са забравени от българите. И в миналото, и сега обекти и субекти са хора и от двата етноса, които взаимно се възползват. Важното е изпълнителят на „обредната роля” да „има име”, за да бъдат търсени услугите му.

³⁸ ДВ, бр.43 от 8 октомври 1946 г.